

**8th INTERNATIONAL ZEUGMA
CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCH
July 15-17, 2022 / Gaziantep, Turkey**

**FULL TEXTS
BOOK**

Editors:
Prof. Dr. Osman ERKMEN
Almaz TURSINBAY

ISBN: 978-625-8323-86-3

8th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCH

FULL TEXTS BOOK

Editors

Prof. Dr. Osman ERKMEN
Almaz TURSUNBAY

by
IKSAD INSTITUTE PUBLISHING HOUSE®

All rights of this book belong IKSAD Publishing House
Authors are responsible both ethically and juridically
IKSAD Publications – 2022©
Issued: 14.08.2022

ISBN: 978-625-8323-86-3

CONFERENCE ID

CONFERENCE TITLE

8th International Zeugma Conference On Scientific Research

DATE and PLACE

July 15-17, 2022 / Gaziantep, Turkey

ORGANIZATION

IKSAD-Institute of Economic Development and Social Research, Turkey

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Osman ERKMEN - İstanbul Gedik University
Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK - Namık Kemal University
Assoc. Dr. Sehrane NOVEMBER - Azerbaijan National Academy of Sciences
Assoc. Dr. Osman Kubilay GÜL - Cumhuriyet University
Dr. Ömer Okan FETTAHLIOĞLU- Kahramanmaraş Sutcu Imam University
Zhuldyz SAKHI - Erciyes University

NUMBER of ACCEPTED PAPERS- **307**

NUMBER of REJECTED PAPERS- **38**

TOTAL NUMBER OF PAPERS FROM TURKEY- **144**

TOTAL NUMBER OF INTERNATIONAL PARTICIPANTS- **163**

PARTICIPANTS COUNTRY (36)

Turkey, Kosovo, Saudi Arabia, China, India, Canada, Romania, Georgia, Morocco, Algeria, Pakistan, Portugal, Palestine, Iran, Nigeria, Czech Republic, North Cyprus, Vietnam, North Macedonia, Azerbaijan, Indonesia, Iraq, Italy, Ukraine, Bangladesh, Croatia, Netherlands, Kazakhstan, Tunisia, Syria, Oman, Moldova, Serbia, South Africa, Argentina, Malaysia

SCIENTIFIC BOARD MEMBERS

Dr. Emzar MAKARADZE- Batumi Shota Rustaveli State University
Dr. Erkut AKKARTA - Yeditepe University
Dr. Sədaqət HASANOVA- Nəhçıvan Devlet University
Dr. Ömür MUNZUR - Başkent University
Dr. Aysel GÜVEN - Başkent University
Dr. ALİ KORKUT ULUDAĞ - Atatürk University
Dr. Şeyho Cem YÜCETAŞ - Adıyaman University
Dr. Ümit M. KOÇYİĞİT- Sivas Cumhuriyet University
Dr.Hakan AYDIN- Atatürk University
Dr. Maha Hamdan ALANAZI- Riyad King Abdullah University
Dr. Tamalika SULTANA- Dakka University of Bangladesh
Dr. Nuray PAMUK ÖZTÜRK - Ankara University
Dr. Veysel Karani ŞÜKÜROĞLU- Kastamonu University
Dr. Zhihuan MENCHUANG- Renmin University of China
Dr. - Mümtaz Murat YARDIMCI - Gazi University
Dr. Abdurrahman MOHAMED - Antalya Bilim University
Dr. Güller ŞAHİN - Kütahya Sağlık Bilimleri University
Dr. Volkan ERDOĞU-Yedikule Hospital, Department of Thoracic Surgery
Dr. Recep ERTUĞAY- Atatürk University

ONLINE PRESENTATIONS

16.07.2022

ANKARA LOCAL TIME

HALL

2

10 00 : 12 00

SESSION

1

HEAD OF SESSION: Asst. Prof. İsmail YELPAZE

AUTHORS	AFFILIATION	TOPIC TITLE
Res. Asst. Dr. Erdal ZENGİN	<i>Firat University</i>	OPINIONS OF PRIMARY TEACHER CANDIDATES ON THE EDUCATION OF TEACHERS TO WORK IN MULTIGRADE CLASSROOMS
Res. Asst. Dr. Erdal ZENGİN	<i>Firat University</i>	DETERMINING THE PROBLEMS EXPERIENCED BY MULTIGRADE CLASSROOM TEACHERS: THE EXAMPLE OF ELAZIG
Assoc. Prof. Dr. Akif AKTO İrem OLĞAÇ	<i>Mardin Artuklu University</i>	SPECIAL EDUCATION TEACHERS AND LIFE EXPERIENCES
Asst. Prof. İsmail YELPAZE Assoc. Prof. Levent YAKAR	<i>Kahramanmaraş Sütçü İmam University</i>	EXAMINATION OF THE FUTURE EXPECTATIONS OF TEACHER CANDIDATES
Asst. Prof. İsmail YELPAZE Assoc. Prof. Levent YAKAR	<i>Kahramanmaraş Sütçü İmam University</i>	THE ROLE OF THE COVID-19 PANDEMIC IN STUDENTS' ADAPTATION TO UNIVERSITY
Assoc. Prof. Dr. Okan SARIGÖZ	<i>Hatay Mustafa Kemal University</i>	TEACHERS' OPINIONS ON TEACHING NATIONAL VALUES THROUGH GAMES
Assoc. Prof. Dr. Okan SARIGÖZ	<i>Hatay Mustafa Kemal University</i>	EXAMINATION OF TEACHER'S OPINIONS ON SOCIETY SERVICE PRACTICES ACTIVITIES
Asst. Prof. Sümeyye AYDIN GÜRLER Dr. Orhan KAPLAN	<i>Gaziantep University</i>	EXAMINATION OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS STEAM IN TERMS OF SOME VARIABLES

8th INTERNATIONAL ZEUGMA CONFERENCE ON SCIENTIFIC RESEARCH

OYUNLARIN BİLİŞSEL, DUYUŞSAL VE DEVİNİŞSEL OLGUNLAŞMAYA ETKİSİ *THE EFFECT OF GAMES ON COGNITIVE, EMOTIONAL AND PSYCHOMOTOR MATURATION*

Doç. Dr. Okan SARIGÖZ

*Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Department of Curriculum and Instruction,
Hatay, Turkey,
ORCID: ID/0000-0002-1616-9789,*

ÖZET

Oyunlar, çocukların hayatında önemli bir yeri olan bazen hayali bazen gerçek olan birçok etkinliği kapsamaktadır. Oyunlar, öncelikle milli ve manevi değerlerin kazandırılmasında çocukların öğrenmelerinde özellikle de bilişsel, duyuşsal ve devinışsel alanlarındaki öğrenmelerde, davranış değişikliklerinde ve olgunlaşmalarda önemli bir etkiye sahiptir. Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin milli değerlerin oyunlarla verilmesi konusundaki görüşlerini belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 öğretim yılında Hatay il merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan toplam 23 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma, oyunların milli değerlere olan etkisini öğretmen görüşlerine göre belirlemeye yönelik nitel bir araştırmadır. Araştırmada, durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, eğitim bilimleri alanında yüksek lisans yapmakta olan ve halen sınıf öğretmeni olarak görev yapan 44 öğretmen arasından toplam 23 öğretmen ile yürütülmüştür. Araştırmaya katılımlar tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak yapılmıştır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen tüm veriler içerik analizi yöntemi ile kodlanarak çözümlenmiştir. Araştırmada, oyunların çocukları ve öğrencileri bilişsel, duyuşsal ve devinışsel alanlara geliştirdiği veya olgunlaştırdığı, oyunların oyunların titizlikle seçilerek veya geliştirilerek, izletilmesi veya oynatılması gerektiği, her oyunun milli ve manevi değerleri öğrencilere benimsetmediği, ancak bazı oyunların ve çizgi filmlerin milli ve manevi değerleri öğrencilere kazandırmada çok etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada öğretmenler ile yapılan görüşmelerden özellikle televizyonlarda yayınlanan çizgi filmlerin Türkiye Radyo Televizyon Kurumu veya Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun denetiminden geçtikten sonra yayınlanması gerektiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Milli değerler, Kültürel aktarım, Oyun, Öğrenme

ABSTRACT

Games cover many activities that have an important place in children's lives, sometimes imaginary and sometimes real. Games have a significant impact on children's learning, especially on cognitive, affective and psychomotor learning, behavioral changes and maturation, primarily in gaining national and spiritual values. This study was carried out in order to determine the views of classroom teachers on the delivery of national values through games. The study group of the research consists of 23 classroom teachers working in public schools affiliated to the Ministry of National Education in the city center of Hatay in the 2021-2022 academic year. The research is a qualitative research aimed at determining the effect of games on national values according to the opinions of teachers. In the research, case study method was used. The research was carried out with a total of 23 teachers among 44 teachers who are doing postgraduate studies in the field of educational sciences and are still working as classroom teachers. Participation in the research was made on a completely voluntary basis. Research data were collected with a semi-structured interview form developed by the researcher. All the data obtained were analyzed by coding with the content analysis method. In the research, it was found that games develop or mature children and students in cognitive, affective and psychomotor fields, games should be watched or played by carefully selected or developed, not every game adopts national and spiritual values to students, but some games and cartoons are very important in helping students gain national and spiritual values. has been found to be effective. In addition, from the interviews with the teachers in the research, it was concluded that especially the cartoons broadcast on television should

be broadcast after the inspection of the Turkish Radio and Television Corporation or the Radio and Television Supreme Council.

Keywords: National values, Cultural transfer, Game, Learning

GİRİŞ

Oyunlar, çocuklarda toplumsal kuralların, manevi, ahlaki ve milli değerlerin hızlı bir şekilde içselleştirilmesinde etkilidir. Toplamlar kendi bireylerine geleneklerini, kültürlerini, milli ve manevi değerlerini etkili ve etkileyici bir şekilde aktarmaya çalışırlar. Bu aktarımlar küçük yaşlardan itibaren başladığından çocuklara bu aktarımların verilebileceği en güzel materyaller veya argümanlar çocukların sıkılmadan tekrar tekrar yapabilecekleri oyunlardır. Bunlardan başka oyunlar çocuklara paylaşmayı, yardımlaşmayı, yardımseverliği, acıma hissini, sevgiyi, saygıyı gibi birçok değeri de öğretir. Gerek yaşam ile ilgili ilk bilgileri gerekse de milli ve manevi duyguları çocuklara kazandırabilecek en etkili süreç oyunlardır. Oyun, çocukların fiziksel, duygusal, sosyal, dil ve özellikle de bilişsel gelişimlerinde önemli bir yere sahiptir, çünkü çocuk oyun yoluyla düşünme ve keşfetmeyi öğrenir, fiziksel becerilerini geliştirir, yapabileceğine dair güven kazanır, çevresiyle iletişim kurar, kendi kendine karar verme ve uygulama becerisini kazanır (Yavuzer, 2010). Oyunun çocuğun bedensel, sosyal ve bilişsel yeteneklerini geliştirmede, ruhsal durumunu anlamada, kişiliğinin olumlu yönde geliştirilmesinde yadsınamaz bir işlevi vardır (Yavuzer, 2000: 14).

Oyunlarla milli ve manevi değerler çocuklara ve öğrencilere kazandırılmaktadır. Ancak Gander ve Gardiner (1993)'a göre oyun sırasında çocuklar; duyu-hareket ve biliş becerilerinin bir çoğunu vurgulamakta ve denetlemekte, ayrıca kavramları, toplumsal farkındalığı ve toplumsal davranışları geliştirmektedir. Sun ve diğ., (2010)'e göre okul öncesi dönemdeki üç-altı yaş arasındaki çocukların motor becerilerinin yaşla birlikte artış göstermektedir. Oyun, çocuğun gelişiminde fiziki psikomotor dil gelişimi, sosyal gelişimi, duygusal gelişimi, zihinsel gelişimi gibi insan hayatındaki önemli etkenleri etkileyerek oyunun fiziki gelişime etkisi: oyun çocuğun hareket etmesi büyük küçük kasların gelişmesinde kalbin çalışmasında yardımcı olur (Poyraz, 1999: 42). Oyun sayesinde çocuk düşünme algılama, sıralama, sınıflama, analiz yapma, sentez yapma, değerlendirme, problem çözme gibi zihinsel süreçlerin işleyişinin hızlanmasını sağlar (MEGEP, 2007: 10).

Oyun ve bazen de oyunda kullanılan ve oyunu tamamlayan oyuncaklar, çocuğun fiziksel becerilerini geliştirdiği gibi, düşünme ve keşfetme aracılığı ile zihinsel gelişimine de katkıda bulunur (Sarigöz ve Özkara, 2015). Çocuğun dili kullanmasına, iletişim kurmasına ve dolayısıyla sosyalleşmesine yardım eder (Başal, 2007). Oyun içersinde çocuk zıplama, tırmanma, çekme, itme, boğuşma, taşıma kısaca vücut özellikleri ile mücadele etmek durumundadır (Özer, Gürkan ve Ramazanoğlu, 2006: 55).

Mili manevi hatta toplumsal özellikler taşıyan çocuk oyunları; bir yandan çocuğun kendini ve içinde yaşadığı toplumu tanıması ve o toplumda kendine verilen milli ve manevi yeri anlayabilmesine yardımcı olurken, bir yandan da çocuğu dramatik nitelikteki bir eylem yoluyla etkin kılmaya çalışır (Sağlam, 1997). Ayrıca oyunlar kurallara uymayı öğretirler. Kurallara uymayı öğrenen çocuk, toplumun kurallarına uyarak toplumla uyumlu hale gelir (Çiftçi, 2005: 44).

Milli ve manevi duyguların yanı sıra oyun sayesinde çocuk duygusal tepkimelerini de kontrol altına alır. Paylaşmadan işbirliğine kadar birçok davranışı öğrenir ve benimser. Oyun çocuğun en güçlü ve en doğal dürtülerinden biri olan saldırganlık dürtüsünün boşaltmasına da yardımcı olur (Yörükoğlu, 1998: 70). Çocuklar oyunlarında aile içinde veya diğer sosyal çevrelerde gözlemlediklerini farklı biçimde yansıtmaları olanağı bulurlar (Öncü ve Özbay, 2006: 12).

Milli ve manevi ya da eğitsel oyunlar denince akla hep sadece fiziksel olarak oynanan oyunlar gelmemekte sanal olarak oynanan artırılmış gerçeklik sistemlerinin ürünü olan dijital oyunlarda eğitsel oyunlar alanına girmektedir (Sarigöz, 2019). Ancak milli ve manevi değerlere ilişkin veya diğer eğitsel alanlardaki sanal oyunlar öğrenciye veya çocuğa eğlenceli gelsede özellikle psikomotor alandaki etkisi yok denecek kadar azdır (Sarigöz, Bolat & Alkan, 2018). Bu nedenle özellikle okullarda veya sınıflarda eğitsel oyunlar seçilmek veya oynatılmak isteniyorsa fiziksel etkinliklerle yapılan oyunlar tercih edilmeye çalışılmalıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın problem cümlesi

Sınıf öğretmenlerinin, oyunların çocukların bilişsel, duyuşsal ve devinişsel gelişimlerine veya olgunlaşmalarına olan etkileri hakkındaki görüş ve düşünceleri nedir?

Araştırmanın alt problemleri

1. Oyunların çocukların bilişsel gelişimine etkileri nelerdir?
2. Oyunların çocukların duyuşsal gelişimine etkileri nelerdir?
3. Oyunların çocukların devinişsel ya da psiko-motor gelişimine etkileri nelerdir?

Araştırmanın amacı

Sınıf öğretmenlerinin, oyunların çocukların bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlarına yönelik etkileri hakkındaki görüşlerini belirlemeye çalışmaktır.

Araştırmanın çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 öğretim yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim anabilim dalında tezsiz yüksek lisans yapmakta olan Hatay il merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan toplam 23 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırma modeli

Araştırmada veriler görüşme yöntemi kullanılarak ve araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu yardımı ile toplanmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu sınıf öğretmenlerine sorulacak olan 3 tane yarı yapılandırılmış açık uçlu sorudan oluşmuştur. Araştırmada öğretmenlerin sorulara vermiş oldukları cevaplar görüşme yöntemi ile toplandığından ve araştırmada “durumlar detaylı olarak incelendiği ve durumla ilgili temalar betimlendiği” için durum çalışması yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014: 21).

Araştırmanın veri toplama aracı ve verilerin toplanması

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin oyunların çocukların bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlarına ilişkin etkilerini belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilmiş ve sınıf öğretmenlerinin oyunların çocuklar üzerindeki etkilerine yönelik görüşleri mülakatlar veya yüz yüze görüşmeler yoluyla toplanmıştır.

Araştırma verilerinin analizi ve yorumlanması

Görüşmeler esnasında sınıf öğretmenlerinin görüşleri cep telefonuna ve bilgisayara kaydedilmiş ve veriler özetlenerek yorumlanmıştır. Bu işlemler için önce taslak bir çerçeve oluşturulmuş, sonra elde edilen veriler düzenlenerek bulgular oluşturulmuştur. Daha sonra bulgular analiz edilip yorumlanarak araştırmanın sonuç ve öneriler kısmı belirlenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin araştırma için belirlenen araştırmanın alt problemlerine verdikleri cevaplara ve cevaplara ilişkin yorumlamalara yer verilmiştir. Bulgular oluşturulurken sınıf öğretmenlerinin görüşleri tek tek belirlenmiş ancak tek paragraf altında görüşler toplanmıştır.

1. *Oyunların çocukların bilişsel gelişimine etkileri nelerdir?*

Sınıf öğretmenlerine göre bilişsel gelişim, somut kavramları anlamadan soyut kavramları anlamaya kadar fikir yürütmeden zihinden işlem yapmaya kadar birçok etkinliği kapsamakta, çevreye uyum sağlama veya çevreyi anlamadan dış dünyayı yorumlamaya kadar tüm zihinsel faaliyetleri kapsamaktadır. Bu nedenle sınıf öğretmenlerine göre çocuklara oyunlar öğretilecekse belirlenen amaçlara göre çocuğun yaş veya zeka seviyesine göre oyunlar öğretilmelidir. Eğer çocuklara oyunlarla eğitim verilecekse çocuğun bilişsel alanı iyi analiz edilmeli ve anlayacağı şekilde ve zeka gelişine katkı sağlayabilecek oyunlar çocuklara oynatılmalıdır. Bazı başarı seviyesi düşük öğrencilere verilmek istenen konular onlar üzerinde etkili olabilecek ve onlara katkı sağlayacak oyunlarla verilmelidir. O halde oyun sınıf öğretmenlerine göre doğru kullanıldığında zekayı geliştiren, fikir yürütmeyi arttıran, pratik düşünmeyi hızlandıran ve bilişsel olarak bireyi olumlu yönde hatta her anlamda ilerleten bir etkinliktir.

2. *Oyunların çocukların duyuşsal gelişimine etkileri nelerdir?*

Sınıf öğretmenlerine göre oyunların öğrencilerin duyuşsal alanlarına etkileri bakımından oyunların, çocuklara veya öğrencilere ;acıma hissi, işbirliği, empati, paylaşma, ısmarlama, saygı, sevgi, sahip olma, mutlu olma, berbaberlik, paylaşma ve ilişki kurabilme gibi birçok duygusal kavramı öğrettiği özellikle eğer çocuk bir oyunda yer almak istiyorsa kendi kurallarının değil de oyunun kurallarının olduğunu ve oyunun kurallarına uyduğu sürece oyunda yer alabileceğini aksi takdirde cezalandırılarak oyunun dışında kalacağını oyun oynarken öğrenmektedir. Bu da çocuğa içinde yaşadığı toplumun kurallarının olduğunu ve yaşadığı toplumun bir parçası olmak istiyorsa toplum kurallarına uyması gerektiğini aksi takdirde toplumdaki soyutlanarak toplum tarafından cezalandırılacağını öğretmektedir. Sınıf öğretmenlerine göre sözle veya nasihatle öğretmediğiniz birçok kavramı çocuklara oyunlarla öğretebilirsiniz. Oyunlar öğrenciye bir konuyu anlamdırarak ve kavratarak öğrettiğinde hem daha etkili hem daha kalıcı öğretmekte hem de zamandan çok ciddi anlamda tasarruf ettirmektedir.

3. *Oyunların çocukların devinişsel veya psiko-motor gelişimine etkileri nelerdir?*

Sınıf öğretmenleri çocuklarda devinişsel olarak kaba morot gelişimi ve ince motor gelişimi olmak üzere iki tür gelişim olduğunu kaba motor gelişiminin, vücutun duruşu ve hareketi başta olmak üzere ayakta durma, denge, başın kontrolü, oturma, kalkma, emekleme, yürüme, koşma, durma, zıplama, yuvarlanma gibi fonksiyonları ifade ettiğini, ince motor gelişimi ise el ve ayakların kullanılması ile ilgili tutma, kavrama, yazma, çizme, kesme gibi becerileri içerdiğini her oyunun amacı ve oynanması birbirinden farklı olduğundan kademe olarak alt sınıflarda kaba motor hareketlerine yönelik oyunları tercih ettikleri sınıf seviyesi yükseldikçe ince motor hareketlere yönelik oyunları tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri çocukların oyunlar sayesinde vücutlarını ve organlarını daha iyi kontrol ettiklerini aqırıya oyunlar sayesinde öğrencilerin fazla enerjilerini attıklarını ve rahatladıklarını böylelikle oyunlardan sonra yapılan derslerde motivasyonun da daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Araştırmada, öğrencilere veya çocuklara eğitsel oyunlar aracılığıyla öğretim yapılacaksa daha önceden belirlenen kazanımlara veya amaçlara özellikle de mutlaka çocukların yaş, fiziksel gelişim veya zeka seviyesine yönelik eğitsel oyunlar seçilerek yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, eğer çocuklara eğitsel oyunlarla eğitim verilecekse çocuğun bilişsel alanı iyi analiz edilmeli ve çocukların anlayabileceği şekilde ve zeka gelişine katkı sağlayabilecek şekilde eğitsel oyunlarla öğretimin yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, bazı başarı seviyesi düşük öğrencilere verilmek istenen eksik konular, tekrarlar veya pekiştirmeler varsa mutlaka onlar üzerinde etkili olabilecek ve onlara olumlu yönde katkı sağlayabilecek oyunların seçilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, öğrencilerin duyuşsal alanlarına etkileri bakımından çocuklara veya öğrencilere; acıma hissi, işbirliği, empati, paylaşma, ısmarlama, saygı, sevgi, sahip olma, mutlu olma, berbaberlik, paylaşma ve ilişki kurabilme gibi birçok duygusal kavram öğretilmek isteniyorsa bu kavramlar oyunlarla öğretilmeli, ayrıca çocuklara her oyunun kurallarının olduğunu ve oyunun kurallarına uyduğu sürece oyunda yer alabileceğini aksi takdirde cezalandırılarak oyunun dışında kalacağı oyundan önce veya oyun oynarken mutlaka öğrencilere öğretilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, öğretmenle yapılan söyleşilerden ve görüşmelerden oyunların milli ve manevi değerleri benimsetmede etkili olduğu ancak her oyunun aynı etkiyi veremediği bu nedenle derslerde izlenecek oyunların titizlikle seçilmesi gerektiği hatta ilgili kurumlar olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu veya Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun denetiminden geçtikten sonra izletilmesi veya yayınlanması gerektiği, uygulamalı oyunların ise yine ilgili birimlerce tavsiye edilenlerin öğretimde kullanılması veya uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, öğretmenlere göre çocuklara veya öğrencilere sözle veya nasihatle öğretilmediğiniz veya algılanmakta zorlanan birçok kavram çocuklara oyunlarla eğlenceli bir şekilde öğretilir. Oyunlarla öğrenciye bir konuyu anlamdırılarak ve kavratılarak öğretildiğinde öğretim hem daha etkili hem daha kalıcı hem de zaman bakımından öğretmenlere çok ciddi anlamda tasarruf imanı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, çocukların oyunlar sayesinde vücutlarını ve organlarını daha iyi kontrol ettikleri ayrıca oyunlar sayesinde öğrencilerin fazla enerjilerini attıkları ve rahatladıkları böylelikle oyunlardan sonra yapılan derslerde motivasyonun da daha yüksek olduğu gibi sonuçlara da ulaşılmıştır.

Öneriler

Oyunlar, öğretimde özellikle de okul öncesi ve ilkokullardaki öğretimlerde oldukça etkili etkinliklerdir. Bu nedenle öğretim programları öğrencilerin veya çocukların seviyesine uygun oyunlarla eğitim verilmesi üzerine yeniden hazırlanmalı veya şekillendirilmelidir.

Başarısı düşük olan veya ders yapmaktan sıkılan öğrenciler eğitsel oyunlarla ve öğretim daha eğlenceli hale getirilerek eksikleri tamamlanmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerden isteyenlere eğitsel oyunlar, eğitsel oyunların öğretimdeki yeri, eğitsel oyunların öğrenci başarısına etkisi gibi konularda hizmet içi eğitimler verilerek oyunların öğretimdeki önemi öğretmenlere kavratılmalı ve öğretmenlerin bu konudaki farkındalıkları yükseltilmelidir.

Üniversitelerin eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarına eğitsel oyunların öğretime etkisi, başarıyı yükseltmesi, bilişsel alana etkisi, duyuşsal alana etkisi ve devinışsel alana etkisi gibi konular çeşitli derslerle teorik ve uygulamalı olarak verilmelidir.

Oyunların çocuğa veya öğrenciye etkisinin önemi yapılacak seminer, sempozyum ve söyleşi gibi etkinliklerle başta anne ve babalar olmak üzere eğitim öğretimin içerisindeki herkese verilerek bu konuda herkesin farkındalığı yükseltilmelidir.

KAYNAKÇA

- Başal, H. (2007). Geçmiş yıllarda Türkiye'de çocuklar tarafından oynanan çocuk oyunları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 243-266.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (17. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Çiftçi, F. (2005). İlköğretim 4. sınıf matematik dersi için oyunla öğretim yöntemiyle düzenlenen öğrenme ortamının altı basamaklı doğal sayılarda dört işlem kazanımına etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Gander, M.J., & Gardiner, H.W. (1993). *Çocuk ve ergen gelişimi*. Ankara: İmge Kitabevi.
- MEGEP, (2007). Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Oyun Etkinliği 1, Ankara.
- Öncü, Ç.E., & Özbay, E. (2006). *Okul öncesi çocuklar için oyun*. (3. Baskı), Ankara: Kök Yayıncılık.
- Özer, A., Gürkan, A.C., & Ramazanoğlu, M.O. (2006). Oyunun çocuk gelişimi üzerine etkileri. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, Elazığ.
- Poyraz, H. (1999). *Okul öncesi dönemde oyun ve oyuncak*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sağlam, T. (1997). Türk çocuk oyunlarında ritüel öğeler. Çocuk kültürü, 1. Ulusal çocuk kültürü kongresi bildirileri. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
- Sarıgöz, O. (2019). Augmented reality, virtual reality and digital games: A research on teacher candidates. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 14(3), 41-63.
- Sarıgöz, O., Bolat, Y., & Alkan, S. (2018). Digital educational game usage scale: Adapting to Turkish, validity and reliability study. *World Journal of Education*, 8(5), 130-138.
- Sarıgöz, O., & Özkara, Y. (2015). The critical pedagogy and principles about teacher candidates investigation in terms variations of some opinions. *The Journal of International Social Research*, 8(39), 710-716.
- Sun, S.H., Zhu, Y.C., Shih, C.L., Lin, C.H., & Wu, S.K. (2010). Development and initial validation of the preschooler gross motor quality scale. *Research in Developmental Disabilities*, 31, 1187-1196.
- Yavuzer, H. (2000). *Bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimiyle çocuğunun ilk 6 yılı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2010). *Çocuğunun ilk 6 yılı*. (26. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yörükoğlu, A. (1998). *Çocuk ruh sağlığı*. (23. Baskı), İstanbul: Özgür Yayınları.